

Inkluderande undervisning i ämnet Idrott och Hälsa

Utmaningar och möjligheter när det gäller förutsättningar för elever med funktionsnedsättningar att vara delaktiga i ämnet idrott och hälsa

Utmaningar

- personer med funktionsnedsättning rapporterar sämre livsvillkor, sämre levnadsvanor och sämre hälsa jämfört med personer utan en funktionsnedsättning
- barn och unga med funktionsnedsättning rör sig mindre än sina kamrater (och får alltså mindre rörelseerfarenhet – Vad innebär det för hälsan, utvecklingen och lärandet?)
- förskollärare och lärare uttrycker att de inte vet hur de ska anpassa undervisningen och tillgängliggöra lärmiljön till barn och elever med funktionsnedsättning
- många barn och elever med funktionsnedsättning har inte möjligheter att vara delaktiga på lika villkor i vardagliga fysiska aktiviteter inom utbildningens ramar (rast/lek, utflykter, studiebesök mm)
- många elever med funktionsnedsättning upplever brister i möjligheterna att vara delaktig i ämnet idrott och hälsa och en del uttrycker att undervisningen är orättvis

- ämnet idrott och hälsa är ett ämne som ofta prioriteras bort när elever med funktionsnedsättning möter utmaningar i skolan
- cirka en femtedel av eleverna deltar inte regelbundet på lektionerna i ämnet IoH och tävlingsmoment ger olikvärdiga förutsättningar samt att organiseringen av aktiviteter ofta bidrar till att elevernas fysiska status blir exponerad
- när barnet eller eleven inte ges möjlighet att vara delaktig på lektionen – så påverkar det möjligheten att vara delaktig i den sociala gemenskapen på rasten, i leken, på fritiden, i föreningslivet... framtiden...

Tillgänglighet, delaktighet, likvärdighet och inkluderande verksamheter

- Skollagens skrivningar är utformade för att överensstämma med de konventioner och deklARATIONER som Sverige har ställt sig bakom.
- Alla barn och elever är lika viktiga – är medräknade och har en tillhörighet i en gemenskap.
- Planeringen av undervisningen behöver utgå från hela gruppen och syftet med lektionen. För att varje barn eller elev ska komma till sin rätt behöver olika anpassningar och förutsättningar tänkas in från början.
- Det innebär stimulans och stöd till barn och elever på ett sätt som gynnar alla i gruppen. Det betyder inte att alla barn och elever i alla sammanhang ska vistas i samma rum eller utföra samma aktiviteter.
- Vikten av elevens delaktighet, relation och samtal, följa upp hur anpassningarna fungerar i praktiken.
- Kunskap om att tillgängliggöra undervisningen utifrån elevers olika förutsättningar och behov.
- ”Ju bättre jag blir på att hitta olika inkluderande strategier, ex göra om reglerna för en lek eller ge olika uppgifter för att nå ett gemensamt mål – desto bättre lärare blir jag för alla”

Varje rörelse räknas

Slutbetänkande av Kommittén för
främjande av ökad fysisk aktivitet
SOU 2023:29

Stärkta förutsättningar för alla barns rörelse i förskola, skola och fritidshem

1. Förstärk skrivningarna i läroplanerna om alla elevers möjlighet och uppmuntran till rörelse under skoldagen. Se över behovet av stärkta skrivningar i förskolans läroplan.
2. Utveckla och verka för en positiv rörelsekultur inom alla skolformer.
3. Säkerställ likvärdiga villkor inom ämnet idrott och hälsa.
4. Utöka antalet timmar i ämnet idrott och hälsa i gymnasieskolan.
5. Bevilja Boverket föreskriftsrätt för friyta vid skolor och förskolor.

Fråga en rådgivare via

telefonnummer: 010 473 60 00

webbformulär och publicerade frågor och svar: <https://www.spsm.se/stod-och-rad/fraga-en-radgivare/>

Läs mer om Rörelse och fysisk aktivitet på SPSMs webbsidor

<https://www.spsm.se/stod-och-rad/undervisning/rorelse-fysisk-aktivitet/>

Länk till den systematiska översikten om ämnet idrott och hälsa

<https://www.skolfi.se/forskningssammanstallningar/systematiska-forskningssammanstallningar/en-tillganglig-larmiljo-for-alla-i-amnet-idrott-och-halsa/>

lena.hammar@spsm.se